

Statenmededeling

Onderwerp

Moties en toezeggingen biologische en natuurinclusieve landbouw.

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De wijze waarop invulling is gegeven aan vijf moties en toezeggingen op het gebied van natuurinclusieve en biologische landbouw.

Aanleiding

De afgelopen jaren is een aantal moties aangenomen en een toezegging gedaan met als doel een aantal vormen van natuurinclusieve en biologische landbouw te stimuleren en hiervoor randvoorwaarden te ontwikkelen. Wij informeren u met deze Statenmededeling over de wijze waarop wij hier uitvoering aan hebben gegeven.

Bevoegdheid

Het is een bevoegdheid van het College van Gedeputeerde Staten om te werken aan de provinciale ambities t.a.v. natuurinclusieve en biologische landbouw en Provinciale Staten te informeren over de voortgang vanwege haar controlerende rol.

Rollen en belangen

De provincie heeft een belang bij de ontwikkeling naar meer natuurinclusieve en biologische landbouw, als twee manieren om de landbouw te verduurzamen en negatieve effecten op natuur, water, bodem, klimaat en biodiversiteit te verkleinen of zelfs positief te maken. De provincie heeft een rol in het stimuleren van deze vormen van landbouw en de omschakeling te vergemakkelijken.

Kernboodschap

- 1. We houden aandacht voor biologische en natuurinclusieve boeren landbouw gerelateerd stikstofbeleid en blijven met deze groep in overleg.*
In motie [M7a-2025](#) roept u Gedeputeerde Staten op om aandacht te hebben voor de positie van biologische en natuurinclusieve boeren in

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS: 6285523

PS: 6307639

Programma

Landbouw en Voedsel

landbouwgerelateerd provinciaal beleid en hierover met deze groep in overleg te blijven.

In ons beleid houden we op verschillende manieren rekening met natuurinclusieve en biologische boeren. Zij krijgen op onze kosten advies van coaches die ondersteunen bij de omschakeling. In de Omgevingsverordening is bij de ammoniakemissie-eisen een uitzondering opgenomen voor natuurinclusieve landbouw en bij de laatste wijziging van de Omgevingsverordening zijn bestaande biologische stallen vrijgesteld van de ammoniakemissie-eisen n.a.v. een eerder door u aangenomen motie. Daarnaast hebben biologische en natuurinclusieve boeren voorrang op pachtgronden. Doordat we het gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen op onze pachtgronden beperken stimuleren we natuurinclusieve en biologische boeren. We hebben een grondregeling voor natuurinclusieve landbouw en een extensiveringsregeling (voor o.a. biologische bedrijven) die agrariërs ondersteunen met goedkopere pachtgronden. En we ondersteunen natuurinclusieve en biologische agrariërs ook op andere manieren, bijvoorbeeld het [Actieplan Biologische Landbouw Noord-Brabant 2024 - 2027](#) en met projecten als de Brabantse Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij (BBM) en de Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw (BMA). Wij hebben periodiek overleg met onder andere het Netwerk Goed Boeren en de werkgroep Bioboeren. In die overleggen bespreken we de behoefte die natuurinclusieve en biologische boeren hebben en hoe wij of andere organisaties hen daarbij kunnen ondersteunen. We beschouwen motie M7a-2025 hiermee als afgedaan.

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS : 6285523

PS : 6307639

2. *Overheden ondersteunen biologische boeren in verschillende vormen. Een provinciaal omschakelfonds heeft hierbij geen meerwaarde.*

In motie [M29-2022](#) draagt u het college op om met een voorstel te komen voor een omschakelfonds voor boeren die willen omschakelen naar biologisch. We hebben de mogelijkheden onderzocht om agrariërs te ondersteunen bij de omschakeling naar biologisch en daarbij de inrichting van een provinciaal omschakelfonds meegenomen.

Allereerst heeft de rijksoverheid diverse manieren om agrariërs te helpen met omschakelen naar biologisch. Zie [Biologische landbouw: ondersteuning bij omschakelen | RVO.nl](#). De belangrijkste zijn twee regelingen binnen het omschakelprogramma duurzame landbouw. Enerzijds is er een Investeringsfonds Duurzame Landbouw en anderzijds een borgstellingsregeling voor werkkapitaal. Bij het investeringsfonds kan een bedrijf maximaal €400.000 lenen om omschakeling mogelijk te maken. De financiële condities zijn soepel. In totaal is er € 70 miljoen voor beschikbaar. Een agrariër die overstapt naar biologische landbouw kan pas na een paar jaar zijn producten als biologisch verkopen. Met de 'Werkkapitaalregeling' staat het ministerie borg voor de financiering van de overbrugging van die periode. Deze regelingen voorzien in de behoefte van agrariërs, een provinciaal omschakelfonds heeft geen toegevoegde waarde.

Om toch te ondersteunen is toegewerkt naar een breder actieplan biologische landbouw, met acties die wel toegevoegde waarde hebben vanuit de provincie. Daarvoor hebben we gesprekken gevoerd met biologische agrariërs, met het ministerie van LNV en belangrijke ketenpartijen. Dit heeft in 2023 geleid tot een [actieplan biologische landbouw](#). Dit actieplan is in 2024 geactualiseerd en verlengd tot eind 2027. In het actieplan hebben we vijf hoofdlijnen uitgewerkt die aansluiten op de behoefte van agrariërs en toevoegen op wat anderen al doen.

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS : 6285523

PS : 6307639

Biologische ondernemers, omschakelaars en ook adviseurs reageren terughoudend op subsidies die ondernemers helpen bij het omschakelen naar biologisch, zij vrezen dat dit de markt verstoort. Dit raakt dan ook de huidige biologische boeren. De provincie investeert daarom ook in marktontwikkeling, te beginnen bij haar eigen catering en [stimuleert](#) ook andere organisaties. Daarnaast hebben we met dit doel financieel bijgedragen, samen met de rijksoverheid, aan het project bioregio's, zie [Bio Dichtbij brengt Brabantse producten naar biologische winkels](#). De rijksoverheid heeft een grote en meerjarige voorlichtingscampagne om de consumptie te stimuleren, zie [landelijke campagne biologisch voedsel voor consumenten](#).

Biologische ondernemers en omschakelaars geven onder meer aan dat zij vooral behoefte hebben aan het opbouwen van een nieuw netwerk en nieuwe kennis. Mede daarom kunnen agrariërs op onze kosten gebruik maken van coaches die ondersteunen bij de omschakeling naar biologisch, zie [Bio-adviseur - Landbouw en voedsel Brabant](#) en dragen we bij aan opleidingen en cursussen voor omschakelaars. Via de duurzame pacht en de [Duurzaamheidsscore - Brabant](#) krijgen biologische boeren voorrang op onze pachtgronden. Ook kunnen zij meedoen aan onze [Beleidsregel grond voor extensivering](#) en de [Grondregeling natuurinclusieve landbouw](#). En we ondersteunen ze bij de [Brabantse Biodiversiteitsmonitor](#). We beschouwen motie M29-2022 hiermee als afgedaan.

3. *De volgende fase van het Koepelplan Voedselbossen is in uitvoering.*

In motie [M146-2021](#) verzocht u het college een vervolg te geven aan het Koepelplan Voedselbossen.

Uitwerking van de aanpak van het vervolg in combinatie met het vinden van passende financiering had tijd nodig. In 2024 zijn zowel vanuit het programma Brabants Bodem als vanuit de provincie Noord-Brabant middelen verstrekt om invulling te geven aan een vervolg op het Koepelplan Voedselbossen. Zie hiervoor dit bericht van de initiatiefnemer: [Koepelplan Voedselbossen Brabant krijgt vervolg](#). Deze fase ziet op uitbreiding van het areaal en op verder onderzoek naar meerwaarde en verdien capaciteit van Voedselbossen en kennisverspreiding over het starten van een voedselbos. Overigens is dit jaar ook in algemene zin een [subsidieregeling](#) voor de

aanleg van natuurvoedselbossen opengesteld. We beschouwen motie M146-121 hiermee als afgedaan.

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS : 6285523

PS : 6307639

4. *We ondersteunen initiatieven waarin burgercoöperaties en/of boeren(coöperaties) innoveren gericht op significant hogere natuur- en landschapswaarden op het agrarische bedrijf, een gezondere omgeving, meer dierenwelzijn (voor zover van toepassing) en een beter verdienmodel voor de boer.*

In motie [M52-2021](#) verzocht u een voorstel uit te werken voor ondersteuning van agrarische initiatieven van duurzame burgercoöperaties.

We ondersteunen verschillende burger- en/of boerencoöperaties in Brabant, die een bijdrage leveren aan natuur, landschap, dierenwelzijn en het verdienmodel van de boer. Deze initiatieven hebben ieder hun eigen oorsprong, samenhang binnen of met andere projecten. Om die reden hebben we geen apart voorstel voor deze coöperaties opgesteld.

Provincie Noord-Brabant ondersteunt verschillende coöperaties, met financiële middelen, kennis, netwerk partners of op een andere manier.

Voorbeelden zijn de Duinboeren, de Landschapsboeren en het Brabantbrede Netwerk Goed Boeren. Ook ondersteunen we zoals gezegd het Koepelplan Voedselbossen, het Agroforestry Netwerk Brabant en meerdere projecten gericht op samenwerking in coöperaties binnen het project Brabantse Bioregio's. Daarnaast ondersteunen we ook meerdere projecten binnen Brabants Bodem die een bijdrage leveren aan samenwerking in coöperaties, waaronder Brabants Streekgoed. Ook binnen Landbouw Innovatie Brabant (LIB) is een groot deel van de projecten gericht op samenwerking tussen boeren en in sommige gevallen ook burgers. De innovatiekracht van deze LIB projecten is zeer groot. We beschouwen motie M52-2021 hiermee als afgedaan.

5. *We zijn in contact met het Rijk om werkwijzen te ontwikkelen voor het financieel tegemoetkomen van ondernemers bij waardedaling van gronden.* Gedeputeerde staten heeft toegezegd contact te zoeken met de Rijksoverheid bij een waardedaling van gronden, om gezamenlijk te zoeken naar een manier om hieraan tegemoet te komen (toezegging 6191703). Herwaardering van landbouwgronden maakt onderdeel uit van de Aanpak Landelijk Gebied en we hebben hiervoor [middelen](#) van het Rijk verkregen. Wij zijn actief betrokken bij de IPO werkgroep die werkt aan de staatssteuntoestemming voor de meest effectieve besteding van deze middelen en via die weg in overleg met het Rijk en de Europese Commissie. We beschouwen toezegging 6191703 hiermee als afgedaan.

Consequenties

N.v.t.

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

N.v.t.

Bijlagen

-

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS : 6285523

PS : 6307639

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA